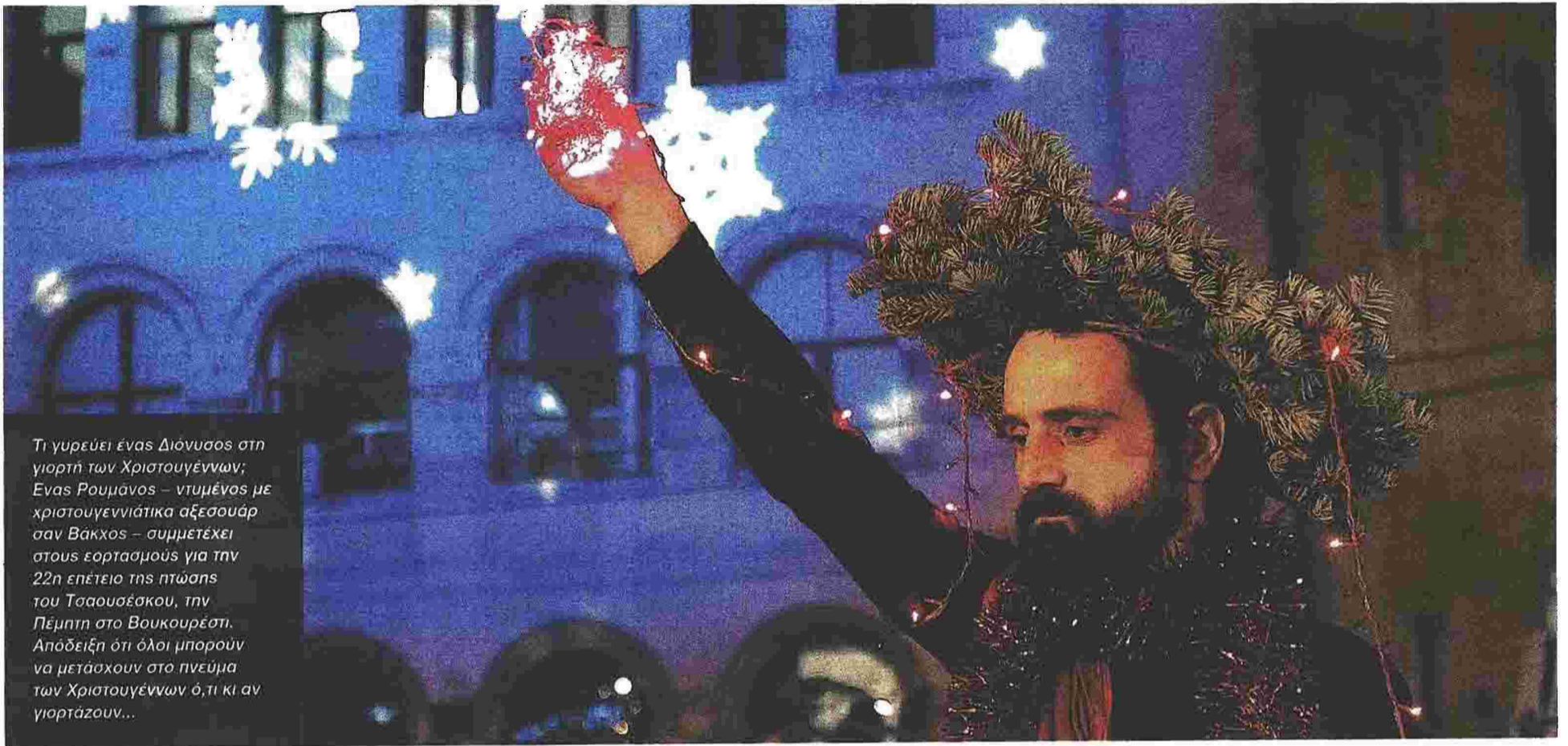

Στη «Χριστουγεννιάτικη Ιστορία» του Ντίκενς, ο Εμπενίζερ Σκρουτζ χρειάστηκε τρία ολόκληρα φαντάσματα, μια δύσκολη βουτιά στο παρελθόν του και μια τρομακτική γεύση από το μέλλον του για να ανακαλύψει το πνεύμα των Χριστουγέννων. Ο διάσημος συγγραφέας Αλέν ντε Μποτόν αρκέστηκε – ευτυχώς γι' αυτόν – σε μόλις μία πρόσκληση στο χριστουγεννιάτικο τραπέζι ενός θρησκευόμενου φίλου του για να χαρεί την πιο χαρούμενη γιορτή του χριστιανισμού και να ανακαλύψει ότι η θρησκεία είναι πολύ χρήσιμη για να την αφήσουμε μόνο στους πιστούς

Τι γυρεύει ένας Διόνυσος στη γιορτή των Χριστουγέννων; Ένας Ρουμάνος – ντυμένος με χριστουγεννιάτικα αξεσουάρ σαν Βάκχος – συμμετέχει στους εορτασμούς για την 22η επέτειο της πτώσης του Τσαουσέσκου, την Πέμπτη στο Βουκουρέστι. Απόδειξη ότι όλοι μπορούν να μετάρουν στο πνεύμα των Χριστουγέννων, ό,τι κι αν γιορτάζουν...

ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΗ ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή. Ελβετός εβραϊκής καταγωγής που ζει στο Λονδίνο, διάσημος συγγραφέας χριστιανικών μπεστ σέλερ όπως «Πώς ο Προυστ μπορεί να αλλάξει τη ζωή σου» (στα ελληνικά όλα του βιβλία κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Πατάκη), ο 42χρονος Ντε Μποτόν μεγάλωσε σε ένα αυστηρά αθεϊστικό περιβάλλον. Ένας σκληροπυρηνικός πατέρας κάνει τον Ρίτσαρντ Ντόκινς της «Περί του Θεού αυταπάτης» να μοιάζει με έναν διαλλακτικό επιστήμονα που αφήνει όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά, όπως διηγείται ο γιος στην εφημερίδα «Γκάρντιαν». Στη μνήμη του έχει χαραχτεί η εικόνα της 8χρονης αδελφής του να ξεσπάει σε κλάματα από την επιμονή του πατέρα να ξεριζώσει από το κεφάλι της οποιαδήποτε υπόνοια ότι μπορεί να υπάρχει κάποια σептή και πάνσοφη ανώτερη δύναμη.

Εάν το ζεύγος Ντε Μποτόν αντιλαμβάνονταν ότι στον κοινωνικό τους κύκλο εισέβαλλε κάποιος πιστός, τον αντιμετώπιζε με τη συμπόνια του υγιούς, ο οποίος έχει απέναντι έναν ασθενή που πάσχει από κάποια εκφυλιστική ασθένεια. Σε αυτόν τον κόσμο, τα Χριστούγεννα ήταν ένα κλασικό τεστ συνέπειας λόγων και έργων. Ο πατέρας Ντε Μποτόν περνούσε τη δοκιμασία με απόλυτη επιτυχία.

Κάθε Δεκέμβρη εξηγούσε πόσο παράλογα και ανούσια ήταν τα έθιμα, η τέχνη, τα τραγούδια και οι παραδόσεις των Χριστουγέννων. Σε εκείνον τον κόσμο, η ζωή συνεχιζόταν κανονικά τις «άγιες μέρες». Κανένα πρόβλημα και για τα παιδιά ντε Μπότον. Τα δικά τους δώρα τα είχαν πά-

ρει από τα μέσα Αυγούστου. Κανένα πρόβλημα έως εκείνη τη μοιραία πρόσκληση για το χριστουγεννιάτικο τραπέζι στο σπίτι του χριστιανού φίλου. Ο Αλέν ντε Μποτόν ήταν τότε 25 χρόνων. Οι πρώτοι τριγμοί στο δόγμα της πλήρους άρνησης της θρησκείας τον πέτυχαν σε μια στιγμή αδυναμίας: μοναχό του ερωτικά και γεμάτο ανασφάλεια επαγγελματικά.

Η ΣΤΡΟΦΗ. Εκείνη τη βραδιά, ο νεαρός Ντε Μποτόν παραδόθηκε άνευ όρων σε ένα κλίμα εγκαρδιότητας που δεν του φάνηκε καθόλου προσποιητό, σε μια γενική ευθυμία που δεν του έμοιαζε ψεύτικη. Ακόμη και οι στιγμές πνευματικές περισυλλογής δεν του φάνηκαν τόσο ανόητες όσο θα πίστευε άλλοτε. Η πίστη στην απιστία έδωσε τη θέση της σε μια αμφιθυμία απέναντι σε εκείνες τις αρχές που του είχαν εμφοσώσει οι γονείς του στην παιδική του ηλικία. Στον Αλέν

ντε Μποτόν συνέβη περίπου ό,τι και στον Εμπενίζερ Σκρουτζ: λούστηκε από το πνεύμα των Χριστουγέννων χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ανακάλυψε και τον Θεό. Ο 25χρονος Αλέν δεν έχασε τη βεβαιότητά του ότι αυτή η ανώτερη δύναμη είναι ανύπαρκτη. Κατάλαβε, όμως, ότι υπάρχει ένας τρόπος να προσεγγίσει τη θρησκεία χωρίς να είναι υποχρεωμένος να δεχθεί και

Από τον μπουφέ της θρησκείας, ο Αλέν ντε Μποτόν μάς προτείνει να τιμηθίσουμε το κοινοτικό πνεύμα που τόσο αναδεικνύεται στις γιορτές

το υπερφυσικό κομμάτι της. Αντλήθηκε ότι η πλήρης αντίθεσή του στις θεωρίες του επέκεινα και στα επουράνια όντα δεν ήταν επαρκής λόγος για να αρνηθεί τα Χριστούγεννα, τη μουσική τους, τη λειτουργία, τις προ-

σευχές, τα έθιμα, τους εορτασμούς.

Αν και γνώριζε ότι μια τέτοια επιλογή μπορεί να ενοχλήσει και τα δύο στρατόπεδα, ο Αλέν ντε Μποτόν μετέτρεψε την αμφιθυμία του σε ποπ φιλοσοφική θεώρηση με τη «Θρησκεία για Αθεούς: ένας οδηγός για τους μη πιστούς με θέμα τη χρήση της θρησκείας». Το πόνημά του θα εμφανιστεί στις προθήκες των βρετανικών βιβλιοπωλείων τον Μάρτιο του 2012. Η πρόγνωση που δίνει στον «Γκάρντιαν» μπορεί να μην ικανοποιεί τον ουρανίσκο των πιστών. Στο κάτω κάτω, η θρησκεία δεν είναι ένας μπουφές από τον οποίο μπορείς να τιμηθίσεις ό,τι σου αρέσει. Αλλά επειδή κάθε θρησκευτικό δόγμα είναι εκ φύσεως μια πρόσκληση για τη λογική, ο Ντε Μπότον – πολύ λογικά – αναρωτιέται: «Για ποιον λόγο δεν μπορεί κάποιος να εκτιμήσει την αποτύπωση της ταπει-

νότητας στις απεικονίσεις της Μαρίας και του Ιωσήφ στη Βηθλεέμ κρατώντας αποστάσεις από το δόγμα της άωρης σύλληψης; Για ποιον λόγο δεν είναι δυνατό να θαυμάσει κανείς την έμφαση που δίνει ο χριστιανισμός στην ευσπλαχνία και συγχρόως να μην ασχολείται με τις θεωρίες του για το επέκεινα;».

ΜΙΣΗ ΒΑΠΤΙΣΗ. Ένα παράδειγμα είναι πάντα χρήσιμο για να γίνει μια απάντηση πιο πειστική. Όπως οι αναγνώστες δεν διαπράττουν έγκλημα όταν επιλέγουν τους αγαπημένους τους συγγραφείς από τα άπαντα της λογοτεχνίας, έτσι κι οι άπιστοι δεν κάνουν κανένα έγκλημα εάν εμβαπτισθούν στον χριστιανισμό κατά το ήμισυ ή το ένα τέταρτο.

Από τον μπουφέ της θρησκείας, ο Ντε Μπότον μάς προτείνει να τιμηθίσουμε το κοινοτικό πνεύμα που τόσο αναδεικνύεται στις γιορτές των Χριστουγέννων. Ζούμε σε έναν κόσμο γεμάτο μοναξιά, λέει. Ο χριστιανισμός μάς υπενθυμίζει ότι η αγάπη για την οικογένεια και η αίσθηση της κοινότητας είναι ταυτόσημες έννοιες, ενώ αναγνωρίζει σοφά ότι η προσκόλληση στην πρώτη μάς απομακρύνει από τη δεύτερη και μας αποσπά από την πιο σπουδαία πρόσκληση για τον άνθρωπο που είναι να αγαπά τον πλησίον του όπως τον εαυτό του ή τους οικείους του. Ειδικά τα Χριστούγεννα, αυτό το πνεύμα θριαμβεύει μαζί με την ελπίδα και τη συγχώρεση. Στο βάθος, μπορεί να μην έχουν αλλάξει και πολλά από την άγρια εποχή της Βιομηχανικής Επανάστασης. Ας πάρουμε σαν τον Εμπενίζερ Σκρουτζ έναν μικρό Τιμ στους ώμους μας. Και ασφαλώς, μια γαλοπούλα στο χέρι.